

CUVÂNT-ÎNAINTE

Acest volum cuprinde o parte importantă a comunicărilor prezentate la a XXV-a sesiune științifică anuală de „Cercetări de economie agrară și dezvoltare rurală în România” cu tema „Durabilitatea și reziliența sectorului agricol și a spațiului rural în fața actualelor provocări”, care a avut loc în data de 8 decembrie 2020, on-line în cadrul Institutului de Economie Agrară al Academiei Române. Lucrarea a apărut în cadrul și prin bunăvoința Editurii Academiei Române și continuă tradiția publicării lucrărilor științifice prezentate în cadrul sesiunilor anuale organizate de Institutul de Economie Agrară.

În anul 2020, sesiunea științifică internațională a fost organizată în colaborare cu o serie de instituții partenere: Institutul de Cercetare Pentru Economia Agriculturii și Dezvoltare Rurală – București, Institutul de Economie Rurală Și Agrară (Irwir-Pan) – Varșovia, Polonia, Institutul Economic – Centrul de Studii Economice Și Regionale – Budapesta, Ungaria, Institutul Pentru Studiul Piețelor și Cercetări Economico-Ecologice – Odesa, Ucraina, Institutul De Economie Agrară – Sofia, Bulgaria, Institutul De Economie Agrară – Belgrad, Serbia, Institutul Național De Cercetări Economice – Chișinău, Republica Moldova. La eveniment au participat membri ai Academiei Române, ai Academiei de Științe Agricole și Silvicultură, reprezentanți ai Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, cadre didactice din universitățile de profil din București, Timișoara, Iași, cercetători din Institutul de Economie Agrară și din alte institute de cercetare din țară, precum și invitați de la institute și universități din Ucraina, Georgia, Bulgaria și Republica Moldova.

În continuare, dezbaterile s-au concentrat pe problemele generale ale agriculturii în context regional și european, respectiv rolul piețelor, al fermelor, al factorilor de climă și mediu, al factorului demografic în conturarea viitoarei Politici Agricole Comune la nivelul României. În cele trei secțiuni ale sesiunii au fost prezentate peste 80 de comunicări, dintre care o bună parte sunt cuprinse în acest volum.

Secțiunea 1, Reziliența exploatațiilor agricole – factori de influență, moderator dr. Camelia Gavrilă, a cuprins un număr de 38 de lucrări elaborate de cercetători din România, Ucraina, Republica Georgia și Republica Macedonia de Nord. Temele abordate au fost legate, pe de o parte, de problematica resurselor naturale, biodiversitate și vulnerabilitățile agriculturii în contextul schimbărilor climatice. Un alt subiect dezvoltat în cadrul acestei secțiuni a vizat dezvoltarea exportului și competitivitatea produselor agricole, cu precădere a cerealelor din România, dar și din Ucraina pe piețele externe.

Secțiunea 2, Filiere agroalimentare și consumatori, moderator dr. Iuliana Ionel, au fost prezentate 26 lucrări, reprezentând contribuțiile unor cercetători din Republica Moldova, Georgia, Bulgaria și România. Subiectele comunicărilor prezentate au fost orientate îndeosebi spre economia lanțurilor de aprovizionare și

intervenții pe piețe, respectiv competitivitatea produselor agricole. Amintim în acest sens teme precum evaluarea sprijinului cuplat acordat în cadrul pilonului 1 al PAC, la produse precum laptele, legumele, culturi proteice (soia), orezul, fructele, carnea de bovine. Au existat abordări privind integrarea agriculturii cu sectorul de procesare precum și unele abordări actuale inovative cum ar fi lanțurile scurte de aprovizionare din anumite regiuni ale țării și contribuția agriculturii la economia circulară.

Secțiunea 3, Spațiul rural și capacitatea sa de adaptare la schimbare, moderator dr. Elisabeta Roșu, a cuprins un număr de 30 lucrări, care au analizat probleme ale zonelor rurale din România, Republica Moldova și Ucraina. Au fost prezentate rezultatele unor cercetări privind rolul parteneriatelor și al grupurilor de acțiune locală asupra dezvoltării zonelor rurale din unele județe cum ar fi județul Galați și zona de nord a Moldovei. De asemenea, cercetători din Ucraina au prezentat probleme ale managementului zonei rurale în condițiile descentralizării. Au fost prezentate și lucrări privind nivelul de dezvoltare durabilă al zonei rurale din Republica Moldova, precum și tendințele în dezvoltarea învățământului din această țară.

Calitatea lucrărilor incluse în volumul editorial se afirmă prin abordarea științifică a problematicilor investigate, prin relevanța metodologică, prin exigența și originalitatea analizelor.

Volumul de față vine să completeze – prin tematică, conținut și prezentare – cercetări anterioare în domeniul economiei agrare, reprezentând, în același timp, o deschidere către noi tematici de studiu conectate la provocările pe care lumea contemporană le pune în fața tuturor țărilor europene.

Lucrările prezentate în cele trei secțiuni, și publicate în volumul de față, au abordat o paletă largă de teme relevante, care au permis o evaluare comprehensivă a stării și evoluției sectorului agricol și de procesare alimentară și a stării spațiului rural atât din România, cât și din alte state din regiune. Diversitatea aspectelor abordate face ca acest volum să se adreseze, în egală măsură, cercetătorilor, cadrelor didactice, studenților, specialiștilor, precum și decidenților și structurilor instituționale din domeniu.

Conducerea Institutului de Economie Agrară din cadrul Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” al Academiei Române își exprimă întreaga grațitudine față de toți cei care au contribuit la desfășurarea sesiunii științifice internaționale din 8 decembrie 2020. Exprimăm, de asemenea, calde mulțumiri Editurii Academiei Române pentru publicarea în volumul de față a lucrărilor prezentate la sesiunea științifică, precum și tuturor colegilor și specialiștilor care ne vor oferi sugestii de îmbunătățire a tematicii cercetărilor noastre.

Dr. Cecilia Alexandri

FOREWORD

This volume contains an important part of the papers presented at the 25th annual scientific session “Agricultural Economics and Rural Development Research in Romania” on the theme “Sustainability and Resilience of the Agricultural Sector and Rural Area in the Face of Current Challenges”, which was held online at the Institute of Agricultural Economics of the Romanian Academy on December 8, 2020. The volume has been issued within and through the amiability of the Romanian Academy Publishing House, continuing the tradition of publishing the scientific research papers presented at the annual scientific conferences organized by the Institute of Agricultural Economics.

In the year 2020, the international scientific session was organized in collaboration with a series of partner institutions: Research Institute for Agriculture Economy and Rural Development – Bucharest, Institute of Rural and Agricultural Development (Irwir-Pan) – Warsaw, Poland, Institute of Economics – Centre for Economic and Regional Studies – Budapest Hungary, Institute of Market Problems and Economic-Ecological Researches – Odessa, Ukraine, Institute of Agricultural Economics – Sofia, Bulgaria, Institute of Agricultural Economics – Belgrade, Serbia, National Institute for Economic Research – Chişinău, Republic of Moldova.

The event was attended by members of the Romanian Academy, of the Academy of Agricultural and Forestry Sciences, by representatives of the Ministry of Agriculture and Rural Development, academic staff from the agricultural universities from Bucharest, Timișoara and Iași, scientific researchers from the Institute of Agricultural Economics and from other research institutes from Romania, as well as invited researchers from institutes and universities from Ukraine, Georgia, Bulgaria and the Republic of Moldova.

The debates focused on general issues in agriculture in a regional and European context, *i.e.* role of markets, farms, of environmental and climate factors, of the demographic factor in shaping the future Common Agricultural Policy in Romania. More than 80 papers were presented in the three sections of the session, of which a large part have been included in this volume.

Section 1: Resilience of agricultural holdings – influencing factors, moderator dr. Camelia Gavrilăscu, included 38 papers of researchers from Romania, Ukraine, Georgia and North Macedonia. The topics of papers focused on natural resources, biodiversity and agriculture vulnerabilities in the climate change context, on the one hand. Another topic that was addressed in this section targeted the development of export and competitiveness of agricultural products, mainly of cereals from Romania, but also from Ukraine, on foreign markets.

Section 2: Agri-food chains and consumers, moderator: dr. Iuliana Ionel, presented 26 papers by researchers from the Republic of Moldova, Georgia, Bulgaria and Romania. The topics of papers targeted mainly the economy of

supply chains and interventions on the markets, the competitiveness of agricultural products. In this sense we mention the evaluation of coupled support granted under CAP Pillar 1, for products like milk, vegetables, protein crops (soybean), rice, fruits and beef. Other topics addressed agriculture integration with the processing sector, as well as other actual innovative approaches such as short supply chains in certain regions of the country and agriculture contribution to circular economy.

Section 3: Rural area and its ability to adapt to change, moderator dr. Elisabeta Roșu, comprised 30 papers, which analyzed the problems of rural areas from Romania, Republic of Moldova and Ukraine. The results of research studies on the role of partnerships and local action groups on the development of rural areas in certain counties like Galați and in northern Moldova were presented. The researchers from Ukraine presented managerial issues in rural area in the decentralization context. Papers were also presented that targeted the level of sustainable development of rural areas in the Republic of Moldova, as well as the trends in education development in this country.

The quality of research works included in the editorial volume is proved by the scientific approach to investigated issues, by the methodological relevance and the exigency and originality of analyses.

The present volume complements – by its thematic, contents and presentation – previous research in the field of agricultural economics, representing, at the same time, an opening to new study topics connected to the challenges that our contemporary world poses to all European countries.

The papers presented in the three sections and published in this volume have addressed a wide range of relevant themes, which enabled a comprehensive evaluation of the situation and evolution of the agricultural and agro-processing sector, as well as of the situation of the rural areas from Romania and from other countries in the region. By the diversity of approached issues, this volume is equally addressed to researchers, academics, students, experts, as well as to decision-makers and institutional structures in this field.

The managerial staff of the Institute of Agricultural Economics from the National Institute of Economic Research “Costin C. Kirițescu” of the Romanian Academy wishes to express its full gratitude to all those who contributed to the international scientific event on December 8, 2020. We would also like to express our warmest thanks to the Romanian Academy Publishing House for publishing the papers presented at the scientific session in this volume, as well as to all the colleagues and experts who will provide suggestions for the improvement of our research thematic.

Dr. Cecilia Alexandri

CUPRINS

SECȚIUNEA 1. REZILIENȚA EXPLOATAȚIILOR AGRICOLE – FACTORI DE INFLUENȚĂ

Cecilia ALEXANDRI , Scenarii de alocare a fondurilor din Pilonul 1 al PAC în programarea financiară 2021–2027.....	15
Gheorghe. HURDUZEU, Cristian KEVORCHIAN , Trecerea treptată către sistemul de asigurări pe bază de indici climatici în România.....	29
Anca-Marina IZVORANU , Susținerea antreprenoriatului rural românesc prin fondurile europene.....	49
Otilia MANTA , Economia circulară și economia colaborativă, modele economice pentru dezvoltarea și sustenabilitatea zonelor montane din România.....	66
Mihaela MUNTEANU PILA, Silviu STANCIU , Ferme piscicole din regiunea de Sud a Republicii Moldova. Riscuri asociate acvaculturii în iazuri.....	78
Daniela GIURCA, Lucian LUCA Evoluția negocierilor privind reforma Politicii Agricole Comune și stadiul acestora la 31 octombrie 2020 – posibile implicații politice pentru România.....	84
Păun Ion OTIMAN, Nicoleta MATEOC-SÎRB, Vasile GOȘA, Adrian BĂNEȘ, Cozmin SĂLĂȘAN, Andrea FEHER, Miroslav RAICOV, Zamfira IUCU , Studiu cu privire la dezvoltarea agriculturii și a fermelor agricole românești după anul 2007.....	93
Gabriela PICIU , Circularitatea în producția alimentară.....	115
Mariana SANDU , Impactul pestei porcine africane asupra sectorului creșterii porcinelor din România.....	122
Camelia TOMA, Maria CIOCAN ALUPII, Mioara BOCĂNICI , Ferma de creștere a bovinelor pentru lapte din Bazinul Dornelor – atuuiri și restricții privind impactul asupra mediului.....	133

SECȚIUNEA 2. FILIERE AGROALIMENTARE ȘI CONSUMATORI

Cornelia ALBOIU , Analiza productivității factorilor și efectele asupra convergenței economice în sectorul legumicol.....	151
Aurelian BULIGA-ȘTEFĂNESCU , Analiza pieței strugurilor și a vinului în perioada 2007–2019.....	163
Viorica GAVRILĂ , Productivitatea factorilor în agricultură și efectele asupra convergenței economice a sectorului fructelor.....	182
Mariana GRODEA , Productivitatea factorilor și influența asupra gradului de convergență în sectorul laptelui.....	194
Tatiana IAȚIȘIN , Digitalizarea sectorului vitivinicol în Republica Moldova.....	210
Diana Maria ILIE, Daniela Nicoleta VOICILĂ , Studiu privind preferințele consumatorilor față de fructe.....	217
Iuliana IONEL , Convergența fermelor românești din sectorul granivor la piața europeană.....	226
Mihaela KRUZSLIČKA , Productivitatea factorilor în agricultură și efectele asupra convergenței economice sectoriale, la nivelul filierei cerealelor.....	240
Claudiu-Cătălin MUNTEANU , Productivitatea factorilor în agricultură și efectele asupra convergenței economice la nivelul UE-27.....	256
Diana-Maria DRIGĂ , Performanța agriculturii românești și efectele asupra convergenței economice sectoriale.....	272
Mirela-Adriana RUSALI , Vulnerabilități ale lanțului agroalimentar în contextul crizei sanitare generate de Pandemia COVID-19.....	286

Alexandru STRATAN, Eugenia LUCASENCO, Alexandru CEBAN, Tendințe actuale și limite de dezvoltare a competitivității sectorului agricol al Republicii Moldova	307
Daniela Nicoleta VOICILĂ, Diana Maria ILIE, Cercetări privind situația actuală a comerțului de produse de panificație.....	322

SECȚIUNEA 3. SPAȚIUL RURAL ȘI CAPACITATEA SA DE ADAPTARE LA SCHIMBARE

Marina BĂDILEANU, Luminița Izabell GEORGESCU, Svetlana CIUMAC, Aleksander CHERVINSKI, Decalaje între spațiile rural și urban generate de noua criză economică	335
Mariana BĂLAN, Brîndușa-Mihaela RADU, Tinerii și piața muncii în mediul rural românesc	351
Sorin Ionel BUCUR, Sustenabilitatea zonelor rurale – o abordare prin prisma amprentei ecologice. Studiu de caz: regiunea Sud-Muntenia	362
Mihai Alexandru CHIȚEA, Competitivitate teritorială la nivel județean, după tipologia urban-rural.....	377
Lorena CHIȚEA, Rolul gospodăriei rurale în procesul de modernizare-dezvoltare a spațiului rural românesc	394
Corina DINCULESCU, Ariile protejate din România – reperi regionale	407
Krisztina Melinda DOBAY, Inovația socială și dezvoltarea rurală. Două studii de caz longitudinale din Nord-Estul României	419
Krisztina Melinda DOBAY, Camelia APETROAIE, Asocierea și cooperarea în agricultură în România – o analiză regională	439
Andreea-Emanuela DRĂGOI, Scenarii de evoluție a dezvoltării sustenabile în cadrul Politicii Agricole Comune. Impactul crizei COVID-19	448
Elisabeta ROȘU, Disparități teritoriale județene privind dezvoltarea rurală durabilă în România	461
Marioara RUSU, Locul agriculturii familiale românești în cadrul Uniunii Europene	474
Elena SIMA, Evoluția post-aderare a turismului în spațiul rural dobrogean	484
Silviu-Marius ȘEITAN, Strategii și modele de dezvoltare economico-socială și regională aplicabile pentru cazul României	497
Monica Mihaela TUDOR, Convergența structurală a economiei spațiului rural românesc – profil teritorial	517
Camelia GAVRILESCU, Monica-Mihaela TUDOR, Ioan Sebastian BRUMĂ, Krisztina-Melinda DOBAY, Daniela MATEL, Lucian TĂNASĂ, Evaluarea preferinței la risc a fermierilor și a principalelor provocări în fermele mici mixte din Regiunea Nord-Est a României – studiu de caz	531

CONTENTS

SECTION 1. RESILIENCE OF AGRICULTURAL HOLDINGS - INFLUENCING FACTORS

Cecilia ALEXANDRI , <i>Scenarios for allocating funds from CAP Pillar 1 in the programming period 2021–2027</i>	15
Gheorghe HURDUZEU, Cristian KEVORCHIAN , <i>Step-by-step change to the climate index insurance system in Romania</i>	29
Anca-Marina IZVORANU , <i>Supporting Romanian rural entrepreneurship through European funds</i>	49
Otilia MANTA , <i>Circular economy and collaborative economy, economic models for the development and sustainability of the mountain areas in Romania</i>	66
Mihaela MUNTEANU PILA, Silvius STANCIU , <i>Fish farms in the Southern Region of the Republic of Moldova. Risks associated with aquaculture in ponds</i>	78
Daniela GIURCA, Lucian LUCA <i>The evolution of the CAP reform negotiations and the state of play on 31 October 2020 – possible political implications for Romania</i>	84
Păun Ion OTIMAN, Nicoleta MATEOC-SÎRB, Vasile GOȘA, Alexandru BĂNEȘ, Cosmin SĂLĂȘAN , Andrea FEHER, Miroslav RAICOV, Zamfira IUCU , <i>Study on the development of agriculture and Romanian farms after the accession to the EU</i> .	93
Gabriela PICIU , <i>Circularity in food production</i>	115
Mariana SANDU , <i>Impact of African swine fever on the pig farming sector in Romania</i>	122
Camelia TOMA, Maria CIOCAN ALUPII, Mioara BOCĂNICI , <i>Dornelor Basin dairy farm – assets and restrictions regarding the environmental impact</i>	133

SECTION 2. AGRI-FOOD CHAINS AND CONSUMERS

Cornelia ALBOIU , <i>Analysis of factor productivity and effects on economic convergence in the vegetable sector</i>	151
Aurerlian BULIGA-ȘTEFĂNESCU , <i>Analysis of the grape and wine market in the period 2007–2019</i>	163
Viorica GAVRILĂ , <i>Factor productivity in agriculture and the effects on the economic convergence of the fruit sector</i>	182
Mariana GRODEA , <i>Factor productivity and influence on the degree of convergence in the milk sector</i>	194
Tatiana IATIȘIN , <i>Digitalization of the wine sector in the Republic of Moldova</i>	210
Diana Maria ILIE, Daniela Nicoleta VOICILĂ , <i>Study on consumer preferences for fruits</i> ..	217
Iuliana IONEL , <i>Convergence of Romanian granivore farms to the European market</i>	226
Mihaela KRUZSLIČIKA , <i>Factor productivity in agriculture and effects on sectoral economic convergence, on the cereal chain</i>	240
Claudiu-Cătălin MUNTEANU , <i>Total factor productivity in agriculture in EU-27 and its effects on economic convergence</i>	256
Diana DRIGĂ , <i>Romania's agriculture performance and the effects on sectoral economic convergence</i>	272
Mirela-Adriana RUSALI , <i>Vulnerabilities of the agri-food chain in the health crisis context generated by pandemic COVID-19</i>	286
Alexandru STRATAN, Eugenia LUCASENCO, Alexandru CEBAN , <i>Recent trends and limits of the development of the agricultural sector competitiveness in the Republic of Moldova</i>	307
Daniela Nicoleta VOICILĂ, Diana Maria ILIE , <i>Research on the current situation of the trade with bakery products</i>	322

SECTION 3. RURAL AREA AND ITS ABILITY TO ADAPT TO CHANGE

Marina BĂDILEANU, Luminița Izabell GEORGESCU, Svetlana CIUMAC, A.CHERVINSKI , <i>Gaps between rural and urban areas driven by the new economic crisis</i>	335
Mariana BĂLAN, Brîndușa- Mihaela RADU , <i>Youth and the labour market in the Romanian rural area</i>	351
Sorin Ionel BUCUR , <i>Sustainability of rural areas – an approach from the ecological footprint perspective. Case study: Sud-Muntenia Region</i>	362
Mihai Alexandru CHIȚEA , <i>Territorial competitiveness at county level, by urban-rural typology</i>	377
Lorena CHIȚEA , <i>The role of rural household in the process of modernization-development of the Romanian rural area</i>	394
Corina DINCULESCU , <i>Protected areas in Romania – regional benchmarks</i>	407
Krisztina Melinda DOBAY , <i>Social innovation and rural development. Two longitudinal case studies from North-East Romania</i>	419
Krisztina Melinda DOBAY, Camelia APETROAIE , <i>Association and cooperation in agriculture in Romania – a regional analysis</i>	439
Andreea-Emanuela DRĂGOI , <i>Scenarios of sustainable development evolution within Common Agricultural Policy. The impact of COVID-19 crisis</i>	448
Elisabeta ROȘU , <i>Territorial sustainable rural development disparities across counties in Romania</i>	461
Marioara RUSU , <i>The place of Romanian family farming within the European Union – statistical benchmarks</i>	474
Elena SIMA , <i>Post-accession development of tourism in Dobrogea’s countryside</i>	484
Silviu-Marius ȘEITAN , <i>Economic and social development strategies and models applicable in Romania’s case</i>	497
Monica Mihaela TUDOR , <i>Structural convergence of the Romanian rural area’s economy – territorial profile</i>	517
Camelia GAVRILESCU, Monica-Mihaela TUDOR, Ioan-Sebastian BRUMĂ, Krisztina-Melinda DOBAY, Daniela MATEI, Lucian TĂNASĂ , <i>Evaluation of farmers' risk perception and of main challenges in small mixed farms in the Nord-Est region of Romania – a case study</i>	531